

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

28 בדצמבר 2015

992

ט"ז בטבת התשע"ו

עמוד

324 הצעת חוק אמנת הבנק האסייני להשקעות בתשתיות, התשע"ו-2015

הצעת חוק אמנת הבנק האסייני להשקעות בתשתיות, התשע"ו-2015

- הגדרות 1. בחוק זה –
1. "אמנת הבנק" – פרקי ההסכם בדבר הקמת הבנק אשר נחתמו בבייג'ינג ביום י"ב בתמוז התשע"ה (29 ביוני 2015);
- "הבנק" – הבנק האסייני להשקעות בתשתיות (Asian Infrastructure Investment Bank).
2. לבנק תהיה אישיות משפטית בישראל בהתאם להוראות אמנת הבנק.
3. (א) שר האוצר או מי שהוא הסמיך לכך, ייצג את המדינה לעניין חברותה בבנק. (ב) שר האוצר יביא לידיעת הממשלה תיקונים באמנת הבנק, טרם כניסתם לתוקף.

ד ב ר י ה ס ב ר

חברותה של ישראל בבנק תגדיל את הפוטנציאל לשיתוף פעולה בין חברות ישראליות לבין חברות ממדינות אסיה ובפרט סין, בפרויקטים של תשתית שאותם יממן הבנק. בנוסף, ישראל כמדינה השוכנת ביבשת אסיה, נכללת באזור פעילות הבנק. לפיכך, הבנק רשאי על פי הסכם הייסוד לממן השקעות בפרויקטים של תשתית גם בישראל.

ביום י"ב בתמוז התשע"ה (29 ביוני 2015) חתם שגריר ישראל בסין, מתן וילנאי, בשם ממשלת ישראל על האמנה Articles of Agreement – Asian Infrastructure Investment Bank, אשר מקימה את הבנק וקובעת הוראות לעניין הפעלתו (להלן – אמנת הבנק).

נכון להיום, הביעו את כוונתן להצטרף לאמנת הבנק, 57 מדינות הכוללות את רוב מדינות אסיה ואוקיאניה, אוסטרליה, ניו-זילנד, סינגפור והונג-קונג, וכן מדינות מחוץ ליבשת אסיה, כגון בריטניה, גרמניה, צרפת ואיטליה, וחתמו על אמנת הבנק כבר 50 מדינות. סין משקיעה מאמצים רבים בהקמת הבנק ובהפיכתו לגורם דומיננטי באזור. על אף הקשיים הטבעיים בהקמת גוף בסדר גודל זה, הפעלת הבנק נקבעה באמנת הבנק לתחילת שנת 2016.

תכליתו של החוק המוצע היא לאפשר למדינת ישראל לבצע את הוראות אמנת הבנק.

סעיף 2 מוצע לקבוע כי לבנק תהיה אישיות משפטית בישראל בהתאם להוראות אמנת הבנק.

סעיף 3 בשל תפקידם של הבנקים לפיתוח בבניית מנגנונים פיננסיים שונים לתמיכה במדינות מתפתחות, מקובל בעולם כי משרד האוצר הוא המייצג את המדינה בגופים מולטיטרייליים כדוגמת בנקים לפיתוח. לפיכך מוצע לקבוע כי שר האוצר או מי שהוא הסמיך לכך, ייצג את המדינה לעניין חברותה בבנק (דהיינו יהיה נציג ישראל במועצת המנהלים של הבנק).

כללי המאה ה-21 מתאפיינת בתנועה של מרכז הכובד הכלכלי העולמי לכיוון אסיה ובראשן כלכלת סין. בעשורים האחרונים גדלה כלכלת סין בשיעורים של כ-10% בממוצע. כתוצאה מכך ההנהגה הסינית מכירה בחשיבות ההולכת וגדלה במעורבות סין בעולם כולו ובאסיה בפרט. בעשור האחרון השפעתה המדינית והכלכלית של סין באזור אסיה הולכת ומתחזקת.

מדינת ישראל רואה בפיתוח הקשרים הכלכליים עם מדינות אסיה בכלל ועם סין בפרט, יעד אסטרטגי מהמדרגה הראשונה. ישראל פועלת להרחבה והעמקה של קשרי הסחר, המדע, החינוך וההשכלה הגבוהה עם סין. בשנים האחרונות התרחב מאוד שיתוף הפעולה בין חברות ישראליות פרטיות לבין חברות סיניות, הן בפעילות בסין והן בפעילות בישראל. לאחרונה, פרסמה ממשלת סין את כוונתה להקים את בנק ההשקעות האסייני לתשתיות (AIIB) (להלן – הבנק). הבנק יפעל כמוסד פיננסי מולטיטריילי ומטרתו תהיה עידוד ומימון פרויקטים תשתיתיים ביבשת אסיה. הבנק נחשב מקביל לגופים בין-לאומיים קיימים, כגון הבנק העולמי (WB) והבנק לפיתוח אסיה (ADB). הרקע להקמת הבנק הוא, בין השאר, תתי-ההשקעה בתשתית במדינות יבשת אסיה ורצונה של סין לתפוס עמדה מובילה בזירה הכלכלית הבין-לאומית, כיאה למדינה בעלת הכלכלה השנייה בגודלה בעולם. הון המניות הרשום והמונפק של הבנק יעמוד על 100 מיליארד דולר ארצות הברית וימומן בידי המדינות החברות.

כחלק מהמאמץ הישראלי להרחיב את קשרי המסחר עם מדינות אסיה ועם סין, הודיעה ישראל לשלטונות סין על רצונה להיכלל ברשימת המדינות המייסדות של הבנק. יש לציין כי 57 המדינות המייסדות את הבנק נהנות מתוספת קבועה של מניות הצבעה. הצטרפות לבנק לאחר ייסודו מותנית בהסכמה של המדינות החברות לקבלת המדינה המועמדת ולדילול אחזקותיהן בו.

(ג) בעת ביצוע תיקונים באמנת הבנק, למעט בעניינים כספיים ופיננסיים, יפעל שר האוצר בהסכמת שר החוץ ושר המשפטים.

4. (א) שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצוע ותקנות של הוראות אמנת הבנק ולמילוי התחייבויותיה של המדינה על פיהן.

(ב) תקנות כאמור בסעיף קטן (א), בדבר החסינויות וזכויות היתר של הבנק, נגידיו, מנהליו וחליפיהם, נשיא הבנק וסגנו, פקידי הבנק, עובדיו ומומחים ויועצים המבצעים משימות מטעם הבנק, כפי שהן קבועות באמנת הבנק, למעט בעניינים כספיים ופיננסיים, יותקנו בהסכמת שר החוץ ושר המשפטים.

ד ב ר י ה ס ב ר

תקנות המסדירות את החסינויות וזכויות היתר של הבנק, של נגידיו ומנהליו וחליפיהם, של פקידי ועובדיו ושל מומחים המבצעים משימות מטעם הבנק או כל גורם אחר כאמור לעיל, למעט בנושאים כספיים ופיננסיים, יותקנו בהסכמת שר החוץ ושר המשפטים. תקנות אלה יתייחסו, בין השאר, לנושאים האלה כפי שקבועים באמנת הבנק:

(1) חסינות הבנק מהליכים משפטיים (בהתאם למגבלות שקבועות באמנת הבנק);

(2) חסינות פקידי הבנק, עובדיו, נגידיו, מנהליו וחליפיהם, ומומחים ויועצים המבצעים משימות מטעם הבנק מהליכים משפטיים הנוגעים לפעולות שבוצעו אגב תפקידם, אלא אם כן הבנק יוותר על חסינותם זו;

(3) חסינות נכסי הבנק וארכיביו מחיפוש, החרמה, הפקעה או כל הגבלה אחרת.

החסינויות וזכויות היתר האמורות יחולו גם לגבי אזרחים או תושבים ישראלים.

יצוין כי בהתאם לסעיף 51(2) לאמנת הבנק, כל מדינה חברה רשאית להודיע, בעת מתן ההודעה על אשרור האמנה, כי היא שומרת לעצמה את הזכות למסות משכורות והכנסות אחרות אשר ישולמו בידי הבנק לאזרחיה.

עם השנים ייתכנו שינויים ועדכונים באמנה לפי החלטת מועצת הנגידים של הבנק (Board of Governors) שבה תהיה מיוצגת גם ישראל. כל תיקון באמנת הבנק שיאומץ על ידי המועצה (פה אחד או ברוב של שני שלישים, בהתאם לסוג התיקון), ייכנס לתוקף בתוך שלושה חודשים ממועד אימוצו, בלא צורך באשרור של המדינות החברות (סעיף 53(3) לאמנת הבנק). לפיכך, מוצע לקבוע כי שר האוצר יהיה אחראי ליידע את הממשלה על תיקונים באמנת הבנק טרם כניסתם לתוקף. כמו כן מוצע לקבוע בסעיף זה כי בעת ביצוע תיקונים באמנת הבנק, למעט בעניינים כספיים ופיננסיים, יפעל שר האוצר בהסכמת שר החוץ ושר המשפטים.

סעיף 4 כדי לקיים מהלך תקין של עבודה מול הבנק ובדומה לסמכות שהוקנתה לשר האוצר בחוק אמנות קרן המטבע הבין-לאומית והבנק הבין-לאומי לשיקום ולפיתוח, התשי"ד-1954, מוצע בסעיף זה, להסמיך את שר האוצר להיות ממונה על ביצוע החוק ולהתקין תקנות בכל הנוגע לביצוען של הוראות אמנת הבנק ולמילוי התחייבויותיה של המדינה על פיהן. התקנות יכללו, בין השאר, הוראות המסדירות זכויות יתר וחסינויות של הבנק, של נגידיו ומנהליו וחליפיהם, של פקידי ועובדיו ושל מומחים המבצעים משימות מטעם הבנק או כל גורם אחר בהתאם לאמור כיום באמנת הבנק או בתיקונים שיתבצעו בה בהמשך.

